

เฉลย

ชป.๓ อัญมณีปริส วตฤ น.๑๐๑-๑๐๒

แปล โดยพยัญชนะ

๑ ราชชา ตสฺส **วิวั** อปสฺสนโต, กามปริฟ้าเห วทมนเต, “เอกมสฺส โทสฺ อโรเปตวา
ราชานํ กริสฺสามีติ ตํ ปกฺโกสาเปตวา เอวมาท “อมโห อีโต **ปญฺจโยชนมตฺถเก** นทียา อสฺสกุณฺฐานํ
นาม คนฺตฺวา สํยํ มม นทานวลา ย กุมฺพุปฺปลาณี เจว **อรุณวตีมตฺติกญฺจ** **อาทร**, **สเจ** ตสฺมี ขณ
นาคจฺเจยฺยาสี, อาณํ เต กริสฺสามีติ ฯ

๑. อ.พระราชชา ไม่ทรงเห็นอยู่ **ซึ่งช่อง (ของบุรุษ)** นั้น ครั้นเมื่อความเร่าร้อนเพราะกาม เจริญอยู่
(ทรงดำริแล้ว) ว่า **(อ.เรา) ยกขึ้นแล้ว** ซึ่งโทษ อย่างหนึ่ง **(แก่บุรุษ)** นั้น จักกระทำ ซึ่งอาชญาแห่งพระราชชา
ดังนี้ **(ทรงยังราชบุรุษ)** ให้เรียกมาแล้ว **(ซึ่งบุรุษ)** นั้น ตรัสแล้ว อย่างนี้ ว่า **แนะท่านผู้เจริญ (อ.เจ้า)**
ไปแล้ว ชื่อ สู่ที่นั่น แห่งแม่น้ำ **ในที่สุดแห่งโยชนห้า (แต่ที่)** นี้ **จงนำมา** ซึ่งดอกโกมุทและดอกอุบล ท.
ด้วยนั้นเทียว **ซึ่งดินเหนียวมีสีเพียงดั่งสีแห่งอรุณ**ด้วย ในเวลาเป็นที่อาบ แห่งเรา ในเวลาเย็น, **ถ้า**
(อ.เจ้า) ไม่พึงมา ในขณะ นั้น **ไซ้, (อ.เรา)** จักกระทำซึ่งอาชญา แก่เจ้า ดังนี้ ฯ

เสวก กิร จตุหิปี ทาสหิ **กิลิฏฐุโร** ฯ **ธนกัฏฐาทโย** ทิ ทาสา “สีสฺ เม **รุชฺชติ**, ปิฏฺฐิ เม
รุชฺชตีติ วตฺวา อจฺฉิตฺถํ ลภานตี ฯ

ได้ยินว่า **อ.เสวก เป็นผู้ลำบากแล้วกว่า** กว่าทาส ท. แม่สี (ยอมเป็น) ฯ จริงอยู่ อ.ทาส ท. มีทาสอันนาย-
ชื่อแล้วด้วยทรัพย์เป็นต้น ยอมได้ เพื่ออันกล่าว ว่า อ.ศิระชะ ของข้าพเจ้า **(อันโรค)** **ยอมเสียดแทง,**
อ.หลัง ของข้าพเจ้า **(อันโรค)** **ยอมเสียดแทง** ดังนี้ แล้วจึงพักอยู่ ฯ

เสวกสุเสต์ นตฺถิ, อาณตฺตกมมํ กาคตุเมว วฏฺฏติ; ตสฺมา โส “อวสุสํ มยา คนฺตพฺพํ, กุมฺพุปฺเปลฺหิ สทฺธิ อรุณวตีมตฺติกา นาม นาคภาเน อุปฺปชฺชติ, อหํ กุหิ ลภิสฺสามีติ จินฺเตนฺโต มรณภยภีโต เคหํ คนฺตวา “ภทฺเท นินฺนฺริตฺติ เม ภตฺตุนฺตฺติ อาท ๑ “อุทฺธมตฺถเก สามีติ ๑

(อ.อังกเล่า อย่างนั้น) นั้น ย่อมไม่มี แก่เสวก, อ.อัน (อันเสวก) กระทำ ซึ่งกรรม (อันพระราชา) ทรงสั่ง-
บังคับแล้วนั้นเที่ยว ย่อมควร, เพราะเหตุนั้น (อ.บุรุษ) นั้น คิดอยู่ ว่า อันเรา ฟังไป แน่แท้, ชื่อ
อ.ดินเหนียวมีสีเพียงดั่งสีแห่งอรุณ กับ ด้วยดอกโกมุทและดอกอุบล ท. ย่อมเกิดขึ้น ในภาพแห่งนาค,
อ.เรา จักได้ (ณ ที่) ไหน ดังนี้ ผู้กลัวแล้วต่อภัยคือความตาย ไปแล้ว สูเรื่อน กล่าวแล้ว ว่า แนะนำ-
ผู้เจริญ อ.ภัด เพื่อเรา สำเร็จแล้ว (หรือ) ดังนี้ ๑ (อ.ภรรยา กล่าวแล้ว) ว่า ข้าแต่นาย (อ.ภัด เพื่อท่าน)
(มีอยู่) บนที่สุดแห่งเตา ดังนี้ ๑

โส ยาว ภตฺตํ โอตฺตติ, ตาว สนฺธาเรตฺตุ อสฺสโกนฺโต อุพุฏฺเณน กณฺชิภํ ทฺราเปตฺวา ยถาลทฺเชน
พฺยณฺชนน สทฺธิ อุลลเมว ภตฺตํ ปจฺฉินฺนํ โอบีเพตฺวา อาทาย โยชนิกํ มคฺคํ ปกฺขนฺโต, ตสฺส
คจฺจนฺตสฺเสว, ภตฺตํ ปกฺกํ อโหสิ ๑

(อ.บุรุษ) นั้น, อ.ภรรยา ย่อมปลงลง ซึ่งภัด เพียงใด, ไม่อาจอยู่ เพื่ออันทรงไว้พร้อม เพียงนั้น (ยังภรรยา)
ให้นำไปแล้ว ซึ่งน้ำข้าว ด้วยกระบวย บิบลงแล้ว ซึ่งภัด อันสดนั้นเที่ยว กับ ด้วยกับ อัน (อันตน) ได้แล้ว
อย่างไร ในกระเช้า ถือเอาแล้ว เล่นไปแล้ว ลิ่นหนทาง อันประกอบแล้วด้วยโยชน, (เมื่อบุรุษ) นั้น
ไปอยู่นั้นเที่ยว, อ.ภัด เป็นของสุกแล้ว ได้เป็นแล้ว ๑

โส **อนุจจิภูริ** กตวาว โถกั ภตตํ อปนเตวา ภูณชนโต เอกํ **อทุธิ** ทิสวา “มยา อปนตี โถกั อนุจจิภูริ ภตตเมว อตฺถิ, คเหตุวา ภูณช สามีติ ฯ โส คณฺหิตวา ภูณชิ ฯ

(อ.บุรุษ) นั้น นำไปปราศแล้ว ซึ่งภักดิ์ หน้อยหนึ่ง กระทำ **ให้เป็นของไม่เป็นเดน**เที่ยว บริโภคอยู่ เห็นแล้ว (ซึ่งบุรุษ) **ผู้ไปสู่นทางไกล** คนหนึ่ง (กล่าวแล้ว) ว่า อ.ภักดิ์ อันไม่เป็นเดน หน้อยหนึ่ง อันอันเรานำไปปราศแล้วนั้นเที่ยว มีอยู่, ข้าแต่ นาย (อ.ท่าน) รับแล้ว จงบริโภค ดังนี้ ฯ (อ.บุรุษผู้ไปสู่นทางไกล) นั้น รับแล้ว บริโภคแล้ว ฯ

อิตรโรปี ภูณชิตฺวา เอกํ **ภตตมฺภูริ** อุกเก ชิปีตฺวา มฺขํ วิกฺขาลเตวา **มหนฺเตน สทฺเทน** “อิมสฺมี นทีปเทเส **อิธฺวตฺตา** นาคา สุปฺณณา เทวตา จ วจัน เม **สุณฺนตฺ**; ราชชา มยหํ อาณํ กตฺตุกาโม ภูมฺพุปฺเปลฺหิ สทฺธิ อรุณวตีมตฺติกํ ออาหารติ มํ **อาณาเปลิ**, อทุธิกมฺนุสฺสสฺส จ เม ภตฺตํ ทินฺนํ ตํ **สทฺสฺसानิสฺสํ**, อุกเก มจฺจจัน ทินฺนํ, ตํ สตานิสฺสํ, เอตตํ **ปฺญญผลํ** ตุมหากํ ปตฺตี กตฺวา เทมิ; มยหํ ภูมฺพุปฺเปลฺหิ สทฺธิ อรุณวตีมตฺติกํ ออาหารติ **ติกฺขตฺตํ อนุสฺสาเวลิ** ฯ

(อ.บุรุษ) แม้นอกนี้ บริโภคแล้ว โปรยแล้ว **ซึ่งกำแห่งภักดิ์** กำหนึ่ง ในน้ำ บัวแล้ว **ซึ่งปาก (ยังบุคคล) ให้ฟังตามแล้ว** สิ้นสามครั้ง **ว่า** อ.นาค ท. (ด้วย) อ.ครุท ท. (ด้วย) อ.เทวดา ท. ด้วย **ผู้อยู่ที่บ่แล้ว** ในประเทศแห่งแม่น้ำ นี้ **จงฟัง** ซึ่งคำ ของข้าพเจ้า, อ.พระราชา เป็นผู้ใคร่เพื่ออันทรงกระทำ ซึ่งอาชญา แก่ข้าพเจ้า (**เป็น**) **สั่งบังคับแล้ว** ซึ่งข้าพเจ้า **ว่า (อ.เจ้า)** จงนำมา ซึ่งดินเหนียวมีสีเพียงดั่งสีแห่งอรุณ กับ ด้วยดอกโกมุทและดอกอุบล ท. ดังนี้, ก็ อ.ภักดิ์ อันข้าพเจ้า ให้แล้ว แก่มนุษย์ผู้ไปสู่นทางไกล, (อ.ภักดิ์) นั้น **เป็นของมีอานิสงส์พหนึ่ง** (ย่อมเป็น),(อ.ภักดิ์ **อันข้าพเจ้า**) ให้แล้ว แก่ปลา ท. ในน้ำ, (อ.ภักดิ์) นั้น เป็นของมีอานิสงส์ร้อยหนึ่ง (ย่อมเป็น), (อ.ข้าพเจ้า) ย่อมาให้ **ซึ่งผลแห่งบุญ** อันมีประมาณเท่านี้ กระทำ ให้เป็นส่วนบุญ แก่ท่าน ท., (อ.ท่าน ท.) จงนำมา ซึ่งดินเหนียวมีสีเพียงดั่งสีแห่งอรุณ กับ ด้วยดอกโกมุทและดอกอุบล ท.แก่ข้าพเจ้า **ดังนี้ ด้วยเสียง อันใหญ่** ฯ

แปล โดยอรรถ

๒ ตตถ อธิวตโถ นาคราชา ตํ สหํ สุตฺวา มหุลลเกวเสน ตสฺส สนฺตํกํ คนฺตฺวา “กั
วเทสีติ อาท ๑ โส ปุณฺนํ ตเถว วตฺวา, “มยํหํ ตํ ปตฺตี เทหิติ วุตฺเต, “เทมิ สามีติ อาท; ปุณฺนํ
“เทหิติ วุตฺเต, “เทมิ สามีติ อาท ๑ เอวํ โส เทว ตโย วาเร ปตฺตี อาทราเปตฺวา กุมฺพุปฺเปลหิ
สหํ อรุณวตฺมตฺตํกํ อทาสี ๑

๒ พระยานาค ผู้อาศัยอยู่ในประเทศนั้น ได้ยินเสียงนั้น จึงไปสู่สำนักบุรุษนั้น ด้วยเพศแห่ง-
คนแก่ กล่าวว่า "ท่านพูดอะไร ? ๑ บุรุษนั้น จึงกล่าวซ้ำอย่างนั้นนั่นแหละ, เมื่อพระยานาค กล่าวว่า "ท่าน
จงให้ส่วนบุญนั้นแก่เรา," จึงกล่าวว่า "เราให้ นาย" เมื่อพระยานาค กล่าวแม้อีกว่า "ท่านจงให้,"
ก็กล่าว (ยื่นคำ) ว่า "เราให้นาย" ๑ พระยานาคนั้น ให้นำส่วนบุญมาอย่างนั้นสิ้น ๒-๓ ครั้งแล้วจึงได้ให้
ดินสี่อรัณกับดอกโกมุทและดอกอุบล (แก่บุรุษนั้น) ๑